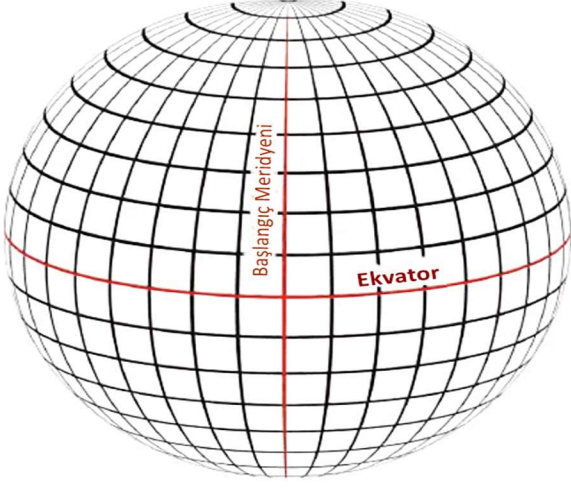

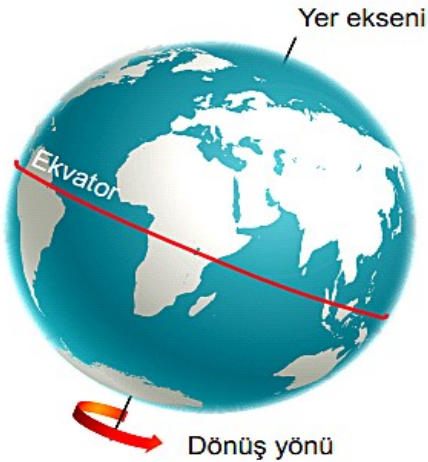
1. “Doğanın karşısında değil yanında olun.” sloganından hareketle insanların ihtiyaçlarını doğadan karşılarken nelere dikkat etmeleri gerektiğini iki örnekle açıklayınız.

Aşağıdaki iki soruyu şekle göre cevaplayın.

2. Ülkemiz 26 – 45 doğu meridyenleri ve 36 – 42 kuzey paralelleri arasında yer alır. Buna göre ülkemizin bulunduğu yer şekil üzerinde çizerek gösterin.

3. 20 -25 güney paralelleri ile 10-12 batı meridyenleri arasında yer alan ülkeyi şekil üzerinde kabaca işaretleyerek ülkemize göre hangi yönde olduğunu yazın.

4. Dünyanın günlük hareketi yukarıdaki şekilde gösterildiği gibidir. Bu hareketin okyanus akıntıları ve rüzgârları nasıl etkilediğini yazın.

5. Türkiye; Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbirine en çok yaklaştığı yerde bulunur. Asya Kıtası'nın batısında yer alan ve Küçük Asya da denilen Anadolu ile Avrupa Kıtası'nın güneydoğusunda bulunan Trakya, ülkemizin topraklarını oluşturur. Bu yönüyle ülkemiz hem Asya hem de Avrupa ülkesidir. **Türkiye'nin bu konum özelliklerinin Türkiye'ye sağladığı avantajları açıklayınız.**

6. Akdeniz'de denize girme süresi 5-6 ay iken Karadeniz'de yalnızca 2-3 ay civarındadır. **Bu durumun sebebini açıklayın.**

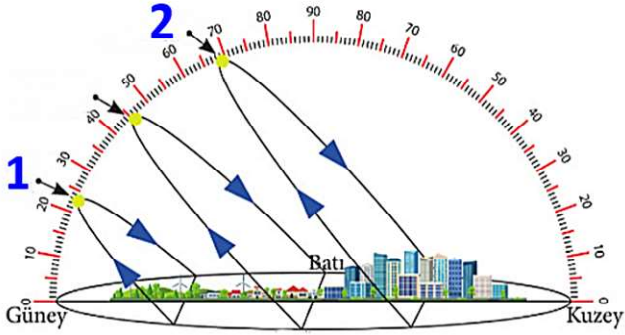
7. Bir meridyenin tam karşısında onu 180 dereceye tamamlayan meridyene anti meridyen denir. Ülkemizin en doğusundan geçen 45 doğu meridyenin anti meridyeni hangi meridyendir?

8. Bir ülkenin içinden ya da yakınından geçen saat diliminin merkez boylamına ait yerel saatin ülkenin tamamında veya belirli bir bölümünde kullanılmasına ulusal (ortak) saat denir. Rusya, ABD, Kanada ve Avustralya aynı anda birden fazla ortak saat kullanmaktadır. **Bu ülkelerin aynı anda birden fazla ortak saat kullanmalarının nedenini yazın.**

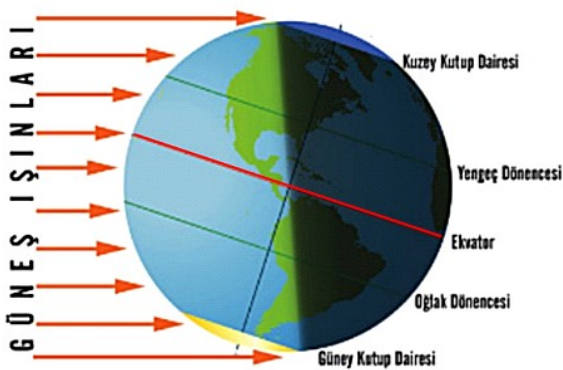
9. Ülkemizin enlem ve boylam derecelerini yazarak ülkemizin bu konumda bulunmasından kaynaklanan iki özelliğini yazın.

10. Ünlü gezgin ve kâşiftir. 16. Yüzyılda yaşamıştır. Ziyaret ettiği yerler ve yaptığı keşiflerle ilgili bilgileri Kitab-ı Bahriye adlı kitabında toplamıştır. Çok sayıda haritayı birleştirerek büyük bir dünya haritası çizmeyi başarmıştır. Bu kişi kimdir?

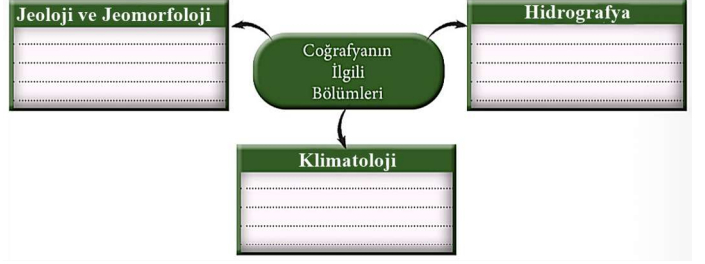
11. “Yağmura, nisana ve yaşıma aldanıp
uçurumları kıyı sanarak
ve dağlar erişilmeyince acı verir
sözünü unutarak
Kaf dağına gitmek istedim
Irmak inadıyla yürüdüm uzaklara
bir derviş olup yürüdüm uzaklara
...bir hayat, mahcup ve duru
Tanrım, gülleri
ve sessiz harfleri koru.”
Yukarıdaki şiirde geçen doğal unsurları yazın.

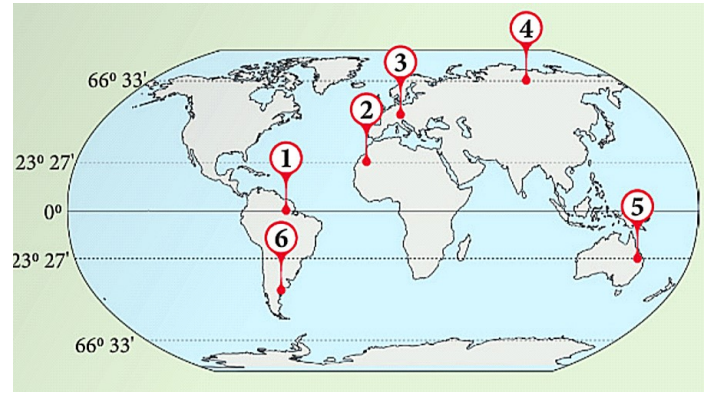
12. Yukarıda yıl içinde ülkemize gelen güneş ışınlarının düşme açıları verilmiştir.
A. 1. Konumdayken hangi mevsim, ikinci konumda aynı mevsim yaşanır?
B. 1. Ve 2. Konumda ışınların farklı açılarla gelmesinin temel sebebi nedir?

13. A. Dünya yukarıdaki konumdayken ülkemizde gözlemlenen iki özellik yazın.
B. Bu tarihte Ankara'dan Mekke'ye Umreye giden biri gündüz sürelerinde nasıl bir değişim görür?
C. Avustralya'da yaşayan Elena bu tarihten iki gün sonra doğum gününü kutlayacaktır. Buna göre Elena hangi mevsimde doğmuştur?

14. Son yüzyılda dünyada tsunami, fırtına, deprem, sel ve taşkınlar, volkan patlaması, aşırı kuraklık gibi doğal afetler yaşanmıştır. Bu afetlerin coğrafyanın hangi dallarıyla ilgili olduğunu boşluklara yazın.

15. Aşağıdaki soruları yukarıdaki haritaya göre cevaplayın.
A. Benim yaşadığım yerde yıl boyunca gece gündüze eşittir. Güneş ışınları dik ve dike yakın açılarla geldiği için burada sürekli yaz yaşanır.
B. Benim yaşadığım yere 21 Haziran tarihinde güneş ışınları dik açıyla gelir. Gün içinde öğle vakti gölge oluşmaz.
C. Benim yaşadığım yer Oğlak dönencesi'nin üzerindedir. Bizim orada 21 Aralık'ta yaz başlar.....
D. Biz orta kuşakta yaşarız. Yaşadığımız yerde yaz ile kış arasındaki sıcaklık farkı fazladır, insanlar mevsimden mevsime kıyafet değiştirir.
E. Yaşadığımız yer oldukça soğuktur. Hava sıcaklığı kış mevsiminde -40 hatta -50 dereceye kadar düşebilir.
F. Bizim yaşadığımız yerde 21 Haziran tarihinde bir gün süreyle güneş hiç batmaz. Fakat 21 Aralıkta'da güneş hiç doğmaz, 24 saat gece yaşarız.
G. Şekilde işaretli yerlerden Aralık ayında en uzun gündüz süresi bizim olduğumuz yerde yaşanır.

16. 33 derece doğu meridyeninde bulunan Ankara'da güneş saat 06.40'ta doğduğu gün 29 derece doğuda yer alan İstanbul'da saat kaçta doğar?

17. Ülkemize güneş ışınları dik açıyla gelir mi, neden?

18. Ülkemizin en doğusundan geçen meridyen 45 doğu meridyenidir. Buna göre ülkemizin en doğusunda tarih 20 Ekim pazartesi saat 01.00 iken, İngiltere Londra'da tarih ve saat nedir?

19. İnsanın doğa üzerindeki etkisine iki örnek verin.

20. Dünyanın eksenî yörünge düzlemine 23 derede 27 dakika eğiktir. Bu sebeple güneş ışınları en son olarak 23 27' enlemine dik gelebilir. Buraya dönence denir. Dönencelerin 30 enleminden geçmesi için ne olması gerekir?

21. Dünyada gece gündüz süresinin değişmemesi ve mevsimlerin yaşanmaması için gereken şart nedir?

22. Yerel saat farklarının oluşması, okyanus akıntılarında halkalanmaların olması, meltem rüzgârları, çöllerde fiziksel çözülme görülmesi dünyanın hangi hareketinin sonucudur?

23. 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde aydınlama çemberi nereden geçer?

24. Ülkemizde yaz mevsimi yaşanırken güney yarımkürede bulunan Avustralya'da kış mevsimi yaşanmasının sebebi nedir?

25. Haziran ayında Ankara'da oturan bir kişi başka şehre gitmiş ve gittiği şehirde gündüz süresinin daha uzun olduğunu görmüştür. Buna göre bu kişi hangi yöne seyahat etmiştir?

26. Dünyanın şekli ekvatorde şişkin, kutuplarda basıktır. Buna Geoit denir. Bu yüzden yerçekimi ekvator'dan kutba gittikçe artar. Buna göre ülkemizde hangi şehirde yerçekimi en az ve en fazladır?

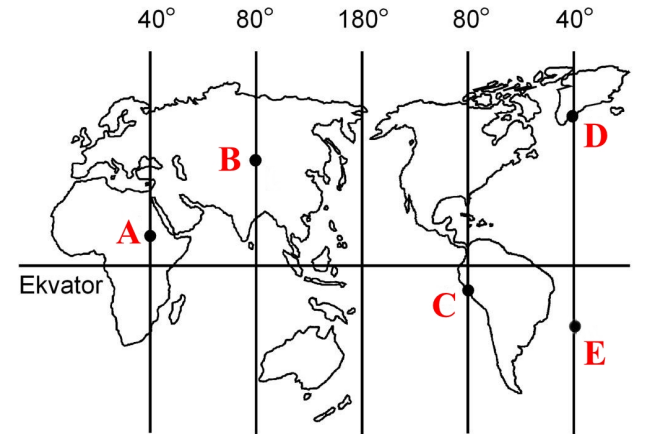
27. 33 doğu meridyeninde yer alan Ankara'da yerel saat 9.00 iken Siirt'te 9.36 olur. Buna göre Siirt hangi boylam üzerinde yer alır? (ÖSS)

28. Trabzon ile Mekke aynı boylam üzerinde yer almaktadır. Buna göre Trabzon ve Mekke'nin hangi özellikleri yıl boyunca aynıdır?

29. İzmir ile Kayseri aynı paralel dairesi üzerinde yer almaktadır. Buna göre İzmir ve Kayseri'nin hangi özellikleri aynıdır.

30. Dünyanın eksenî yörünge düzlemine eğik olmasaydı yaşanacak olan iki özellik yazın.

31. Hindistan Çin çevresinde etkili olan Muson Rüzgârlarının oluşmasının sebebi nedir?

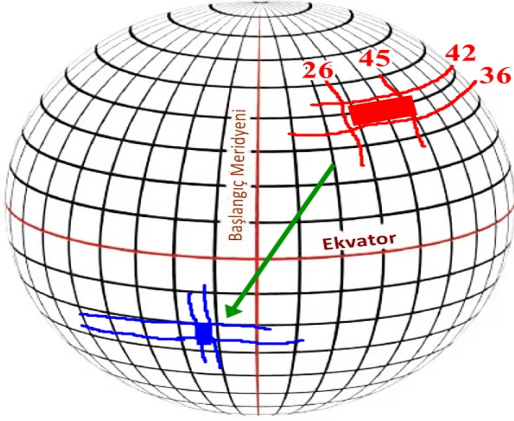
32. Aşağıdaki soruları yukarıdaki haritaya göre cevaplayın.

1. Hangi iki merkezin yerel saati aynıdır?
2. Hangi boylam Türkiye üzerinden geçer?
3. Hangi merkezler Greenwich'in doğusundadır?
4. Yerel saat en ileri nerededir?
5. Yerel saat en geri nerededir?
6. B merkezinde güneş doğduktan kaç saat sonra A merkezinde doğar?
7. C ve D merkezi karşılaştırıldığında güneş hangisinde daha önce doğar?

CEVAPLAR

1. Tabiatı yararlanırken onunla dost olmak gerekir. Örneğin yakacak için odun temin ederken yaş ağaçları değil, kuru ağaçları kesilmeli. Çevreye çöp atılmamalı, denizler kirletilmemeli, bilinçsiz avcılık yapılmamalıdır.

2.- 3 (Ülkemize göre Güneybatı)

4. Dünya batıdan doğuya doğru döner. Bu sebeple okyanus akıntıları ve rüzgarlarda sapmalar (savrulma) olur. Bu sapmalar Kuzeyde saat yönünde güneyde saatin tersi yönünde yaşanır.

5. Asya ile Avrupa arasında geçiş güzergâhında bulunduğu ticaret açısından önemli potansiyele sahiptir. Zengin petrol yataklarına sahip Ortadoğu ile gelişmiş Avrupa ülkelerini birbirine bağlar. Bu durum ona transit taşımacılıkta önemli avantajlar sağlar. Ayrıca Kuzeydeki Ukrayna, Romanya, Rusya gibi ülkeler İstanbul ve Çanakkale boğazlarını kullanarak dünyaya açılırlar. Böylece Türkiye boğazlardan gelir elde eder.

6. Akdeniz güneyde yer aldığı için güneş ışınlarını daha dik açıyla alır, dolayısıyla daha sıcaktır. Karadeniz ise kuzeyde bulunduğu için güneş ışınlarını daha eğik açıyla alır ve daha serindir. (Enlem etkisi)

7. $180 - 45 = 135$ Batı

8. Bu ülkeler doğu – batı yönünde geniş oldukları için tek saatle zaman birliği sağlayamazlar. Bu yüzden aynı anda birden çok saat dilimi kullanırlar.

9. Ülkemiz 26 – 45 doğu meridyeni ile 36- 42 kuzey paralelleri arasında bulunur. Dört mevsimi belirgin olarak yaşamayı, güneş ışınlarını hiçbir zaman dik açıyla almaması, güneyin daha sıcak olması, kuzeyden esen rüzgarların serinletici olması, vs...

10. Piri Reis

11. Yağmur, dağlar, ırmak,

12. a. 1.Kış 2.Yaz b. Dünyanın eksenin eğik olması

13. A. Tarih 21 Aralıktır. Ülkemizde kış başlar, en kısa gündüz yaşanır.

B. Gündüz süresinin uzadığını görür.

C. Avustralya'da yaz başlar. Elena Yaz mevsiminde doğmuştur.

14. tsunami, deprem, volkan patlaması JEOLJİ Fırtına – KLİMATOLOJİ

Aşırı kuraklık, sel ve taşkınlar HİDROLOJİ ve KLİMATOLOJİ

15. A-1 B-2 C-5 D-3 ve 6 E-4 F-4 G-6

16. 06.56

17. Gelemez. Çünkü ülkemiz dönenceler dışındadır. Güneş ışınları yalnızca dönenceler arasına dik açıyla gelebilir.

18. Londra 0 boylamdadır. (Greenwich) 45 derece doğu ile arasında 3 saat fark olur. Buna göre Londra'da 19 Ekim Pazar saat 22.00 dir.

19. Baraj yapması, derin vadilere köprü ve viyadük yapması, sahilleri doldurması, küresel ısınmaya sebep olması vs...

20. Dünyanın eksen eğikliğinin 30 derece olması gerekir.

21. Dünyanın ekseninin eğik olmaması (yörünge düzlemine dik olması)

22. dünyanın Günlük hareketinin sonucudur.

23. Kutup noktalarından geçer.

24. Eksen eğikliğidir.

25. Kuzeye

26. En az Hatay, En fazla Sinop

27. 42 Doğu

28. Yerel Saat

29. Yıl içinde güneşi alma açıları, gündüz süreleri

30. Mevsimler olmazdı, gece gündüz süreleri değişmezdi

31. Dünyanın yıllık hareketi (eksen eğikliği) dir. (Kara ve deniz arasındaki sıcaklık farkından dolayı bu rüzgârlar yaz ve kış mevsiminde oluşurlar)

32. 1. D ve E

2. A

3. A ve B

4. B

5. C

6. 160 dakika = 2 saat 40 dakika

7. D